

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

06-02-2024 12:00 - 13:30

Grøndalsvej 2, lokale st. 321

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Trine Krabbe
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Helle Mølgaard og Claudia Risbæk

Pkt. 3: Tid: 20 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Jacob Nørmølle

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Stine Jepsen og Lone Deleuran

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 23. januar 2024.....	1
Punkt 2: Skolegangsudsættelse – ændring af dagtilbudsloven (bedre mulighed for udsat skolestart) (HBL).....	2
Punkt 3: Temadrøftelse for politiske udvalg om Unges mentale Sundhed og Trivsel (TN).....	3
Punkt 4: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 7. februar 2024.....	4
Punkt 5: Evt.....	4

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 23. januar 2024

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

23-01-2024 11:00 - 13:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff (afbud)
Nikolaj Harbjerg
Trine Krabbe
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst (afbud)
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Tid/deltagere:

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Mette Søberg
Pkt. 5: Tid: 10 min. Deltagere: Birgitte Østergaard Lykke og Jane Højmark Pust
Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Martine Bøgeskov, Kirsten Kaag Mortensen og Peter Ross
Pkt. 7: Tid: 20 min. Deltagere: Aase Bak og Anders Probst-Jensen

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16.januar 2024.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16.januar 2024.....	1
Punkt 2: Forlængede frihedsgrader på folkeskoleområdet (HBL).....	1
Beslutning for Punkt 2: Forlængede frihedsgrader på folkeskoleområdet (HBL).....	1
Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 24. januar 2024.....	1
Beslutning for Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 24. januar 2024.....	2
Punkt 4: Evt.....	2
Beslutning for Punkt 4: Evt.....	2

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16.januar 2024

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16.januar 2024

Godkendt.

Punkt 2: Forlængede frihedsgrader på folkeskoleområdet (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Mette Søberg

Beslutning for Punkt 2: Forlængede frihedsgrader på folkeskoleområdet (HBL)

Mette Søberg deltog i punktet.

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på stillingtagen til udmøntning af frihedsgraderne på folkeskoleområdet i skoleåret 2024/25.

Det indstilles:

1. At udkast til byrådsindstilling om at delegere beslutningskompetencen til skolerne ift. at konvertere al understøttende undervisning i 2024/25 godkendes med henblik på fremsendelse til BA.
2. At det delegeres til skolelederne at beslutte at fravige kravet om fuld kompetencedækning

MS redegjorde for sagen.

Rådmanden bemærkede, at der i tidligere byrådsindstillinger har været en formulering om manglende finansiering i forhold til SFO.

Beslutning:

Ad 1) I byrådsindstillingen skal det tydeliggøres, at muligheden ikke medfører finansiering af øget åbningstid i SFO. Byrådsindstillingen skal fremsendes til rådmandens godkendelse i GO.

Ad 2) Godkendt.

Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 24. januar 2024

Dagsorden:

1. Valg af formand
2. Godkendelse af referat
3. Proces for forberedelse til budget 2025
4. Skriftlige orienteringer

- 5. Sager på vej
- 6. Evt.

Beslutning for Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 24. januar 2024

Drøftet.

Punkt 4: Evt.

Beslutning for Punkt 4: Evt.

Rådmanden orienterede om de kommende forhandlinger om politisk aftale om udsatte boligområder.

Punkt 2: Skolegangsudsættelse – ændring af dagtilbudsloven (bedre mulighed for udsat skolestart) (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Helle Mølgaard og Claudia Risbæk

Beslutningsmemo

29. januar 2024
Side 1 af 4

Emne **Skolegangsudsættelse – ændring af dagtilbudsloven (bedre mulighed for udsat skolestart)**
Til Rådmandsmøde den 6. februar 2024

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Aarhus Byråd vedtog den 16. december 2020 at henstille til kommunens skoleledere, at *"forældreønsker om skolegangsudsættelse fremover som udgangspunkt imødekommes"* og at *"skoleleder i tæt dialog med forældrene fremover i hver enkelt sag om skolegangsudsættelse skal tage konkret og individuel stilling til, om der skal stilles krav om, at barnet optages/fortsætter i dagtilbud"* med *"skærpet opmærksomhed på sårbare og udsatte børn"* fra skoleleder. På baggrund af byrådets beslutning udsendte Børn og Unge i september 2021 en vejledning til skoleledere og dagtilbudsledere om skolegangsudsættelse.

Den 1. januar 2024 er en ændring af dagtilbudsloven om bedre mulighed for udsat skolestart trådt i kraft (vedtaget 30. november 2023). Dagtilbudsleder bliver nu ansvarlig for, at der udarbejdes en *vurdering* af et barn optaget i dagtilbuddet som forventes at starte i skole det kommende skoleår. Vurderingen skal laves, *"hvis der er forhold relateret til barnets trivsel læring, udvikling og dannelse, der kan skabe tvivl om barnets er klar til at begynde i skole ved undervisningspligtens indtræden. Vurderingen skal også udarbejdes, hvis forældrene anmoder kommunalbestyrelsen om skolegangsudsættelse eller hvis forældrene direkte anmodet dagtilbudsleder herom"*.

Lovændringen skal bidrage til at sikre en bedre sagsforberedelse og et mere ensartet grundlag for afgørelsen om skolegangsudsættelse landet over med en højere grad af inddragelse af dagtilbud og forældrene, som kender barnet bedst.

Lovændringen indebærer ikke ændringer i den vedtagne henstilling fra byrådet til skoleledere i Aarhus Kommune om som udgangspunkt at imødekomme forældreønsker om skolegangsudsættelse. Det vil fortsat være (distrikts)skoleleder, der efter folkeskoleloven skal træffe afgørelsen om skolegangsudsættelse. Aarhus Kommune har allerede i dag et krav om, at dagtilbuddet i samarbejde med forældrene udarbejder en pædagogisk handleplan, der er med til at sikre, at det ekstra år i dagtilbuddet styrker barnets forudsætninger, så barnet opnår de bedste muligheder for en god skolestart. Skoleleder har forud for afgørelsen om skolegangsudsættelse en tæt dialog med forældre og barnets dagtilbud/de ansvarlige voksne omkring barnet, hvori handleplanen indgår som et redskab. Lovændringen indebærer dog

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 43 57

Sagsbehandler:
Claudia Risbæk

krav om, at dagtilbudsleder udarbejder en egentlig pædagogisk vurdering af barnet i samarbejde og dialog med forældre og skole.

29. januar 2024
Side 2 af 4

Sagen blev behandlet på chefmøde den 24. januar 2024, hvor chefgruppen tog den reviderede vejledning fra Børn og Unge til skoleledere og dagtilbudsledere om skoleganggangsudsættelse til efterretning. Det er besluttet, at vejledningen kommunikerer til skoleledere og dagtilbudsledere med Børn og Unges Ugepakke.

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på, at rådmanden tager den reviderede vejledning fra Børn og Unge til skoleledere og dagtilbudsledere om skoleganggangsudsættelse til efterretning. Rådmanden anmodes desuden om at beslutte om og i givet fald hvordan, der skal ske eventuel videre kommunikation om skolegangsudsættelse i relation til ændringen af dagtilbudsloven. Rådmanden er tidligere kort blevet orienteret om indholdet af lovændringen i forbindelse med drøftelse af høringssvar til lovforslaget i KL's Børne og Undervisningsudvalg i juni 2023.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Børn og Unges vejledning til skoleledere og dagtilbudsledere om skolegangsudsættelse er blevet revideret. I vejledningen er indarbejdet den nye regel i dagtilbudsloven om, at dagtilbudsleder i dialog med forældre og modtagende skole (tilbagefaldsreglen er distriktskolen, der også skal træffe afgørelse) er ansvarlig for at udarbejde en pædagogisk vurdering af barnet og dagtilbuddets mulighed for at understøtte barnet i dagtilbuddet og skolens muligheder for at understøtte barnet i skolen. Der er ikke fastsat formkrav for dagtilbudsleders vurdering, men der vil være notatpligt i forhold til vurderingen.

Dagtilbudsleders vurdering vil skulle indgå til kvalificering af distriktskoleleders afgørelse om skolegangsudsættelse, hvori også byrådets henstilling om imødekommen af forældreønske om skolegangsudsættelse indgår.

Det indstilles, at rådmanden

- a) Tager Børn og Unges reviderede vejledning om skolegangsudsættelse til efterretning (bilag 1). Vejledningen kommunikerer til skoleledere og dagtilbudsledere med Ugepakken.
- b) Tager orienteringen om udviklingen i antallet af skolegangsudsættelser i kommunen til efterretning (bilag 2)
- c) Beslutter, om der evt. skal ske offentlig kommunikation om ændringen af dagtilbudsloven om bedre mulighed for udsat skolestart i relation til Aarhus Kommunes praksis om så vidt muligt at imødekomme forældreønsker om skolegangsudsættelse.

29. januar 2024
Side 3 af 4

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Ændringen i forhold til den nuværende procedure om skolegangsudsættelse i Aarhus Kommune er, at dagtilbudslederen nu bliver ansvarlig for, at der udarbejdes en *vurdering* af et barn optaget i dagtilbuddet, som forventes at starte i skole det kommende skoleår, jf. pkt. 1. Dagtilbudsleders vurdering (udarbejdet i tæt dialog med forældre og skole) skal indgå som kvalifikation af skoleleders (fortsatte) afgørelse om eventuel skolegangsudsættelse af barnet. I skoleleders afgørelse indgår også (fortsat) byrådets henstilling om som udgangspunkt at imødekomme forældreønsker om skolegangsudsættelse.

Der er tale om en ny lovbunden opgave for dagtilbudsleder, som dog er i tråd med Aarhus Kommunes gældende procedure om skolegangsudsættelse, som allerede indebærer krav om kvalificering af (distrikt) skoleleders beslutningsgrundlag via tæt dialog med dagtilbud og forældre samt modtagende skole og udarbejdelse af handleplan ved optag/fortsættelse i dagtilbud. Der er ingen formkrav til dagtilbudsleders vurdering af barnet, men der vil være notatpligt, som indebærer at vurderingen nedskrives og lægges/journaliseres i barnets digitale mappe.

Det fremgår af bilag 2, at der siden byrådets vedtagelse af henstilling om imødekommelse af forældreønsker om skolegangsudsættelse er sket en stigning i antallet af skolegangsudsatte børn i Aarhus Kommune. På almenområdet er der sket en stigning med 94 skolegangsudsatte børn fra 2021 til 2023 og på specialområdet (specialdagtilbud) er der sket en stigning med 7 børn fra 2021 til 2023. Stigningen betyder bl.a., at der er et øget pres på specialdagtilbudspladser.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er økonomiske konsekvenser for kommunerne, som følge af kravet om, at dagtilbudsleder bliver ansvarlig for, at der udarbejdes en vurdering af et barn, som eventuelt skal skolegangsudsættes samt øget administration for dagtilbuddene. Der skønnes desuden kommunale merudgifter som følge af forventningen om, at en andel børn vil få udskudt deres skolestart. Med finansloven for 2023 er der afsat 113,3 mio. kr. (2023-pl) i 2024 og 207,8 mio. kr. (2023-pl) årligt i 2025 hertil.

Det konkrete beløb, som tildeles Aarhus Kommune, er endnu ikke fastlagt. Samlet set vil Børn og Unge blive kompenseret via budgetmodellen (fra kommunekassen) for de flere indskrevne børn, der kan følge af lovændringen. De enkelte dagtilbud vil ligeledes blive kompenseret budgetmæssigt via den gældende tildelingsmodel, såfremt lovændringen betyder, at de har flere indskrevne børn.

Lovændringen kan desuden medføre merudgifter for private dagtilbud, der også er forpligtet til at udarbejde en vurdering af et barn i tilbuddet. Det er anført i lovforslaget, at privatinstitutioner efter gældende regler kan hæve forældrebetalingen med henblik på at dække udgifterne ved vurderingen af barnet. Hvis den gennemsnitlige budgetterede udgift pr. barn stiger i Aarhus, vil tilskuddet til private dagtilbud ligeledes stige.

29. januar 2024
Side 4 af 4

5. Videre proces og kommunikation

Den reviderede vejledning om skolegangsudsættelse kommunikeres til skoleledere og dagtilbudsledere med Ugepakken snarest muligt efter rådmandsmødet

Rådmanden beslutter om der evt. skal ske en videre offentlig kommunikation om ændringen af dagtilbudsloven om bedre mulighed for udsat skolestart i relation til Aarhus Kommunes praksis om så vidt muligt at imødekomme forældreønsker om skolegangsudsættelse

Bilag

Bilag 1

Vejledning til skoleledere og dagtilbudsledere om skolegangsudsættelse

Bilag 2

Oversigt over antallet af skolegangsudsatte siden 2020

Vejledning til skoleledere og dagtilbudsledere om skolegangsudsættelse

31. januar 2024
Side 1 af 6

1. Baggrund og resumé

Aarhus Byråd vedtog den 16. december 2020 at henstille til kommunens skoleledere, at *"forældreønsker om skolegangsudsættelse fremover som udgangspunkt imødekommes"*. Byrådet vedtog også at følge Børn og Unge-udvalgets erklæring af 9. december 2020, hvorefter *"skoleleder i tæt dialog med forældrene fremover i hver enkelt sag om skolegangsudsættelse skal tage konkret og individuel stilling til, om der skal stilles krav om, at barnet optages/fortsætter i dagtilbud"*. I forbindelse med skoleleders beslutning om skolegangsgangsudsættelse skal der være *"en skærpet opmærksomhed på sårbare og udsatte børn."*

Den 1. januar 2024 er en ændring af dagtilbudsloven om bedre mulighed for udsat skolestart trådt i kraft.¹ Dagtilbudslederen bliver nu ansvarlig for, at der udarbejdes en vurdering af et barn optaget i dagtilbuddet, som forventes at starte i skole i det kommende skoleår, *"hvis der er forhold relateret til barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse, der kan skabe tvivl om, hvorvidt barnet er klar til at begynde i skole ved undervisningspligtens indtræden, til brug for skoleleders afgørelse om eventuel skolegangsudsættelse. Vurderingen skal også udarbejdes, hvis forældre anmoder kommunalbestyrelsen om skolegangsudsættelse eller hvis forældrene direkte anmoder dagtilbudsleder herom."*

For skolegangsudsættelse i Aarhus Kommune gælder herefter følgende:

- Forældreønsker om skolegangsudsættelse imødekommes som udgangspunkt.
- Dagtilbudsleder er ansvarlig for at udarbejde en vurdering af et barn i dagtilbuddet, hvis der er tvivl om barnet er klar til at begynde i skole, eller hvis forældrene anmoder om skolegangsudsættelse. Vurderingen skal ske i dialog med forældre og skoleleder på modtagende skole.
- Distriktsskoleleder træffer afgørelsen om skolegangsudsættelse.
- I hver enkelt sag tager distriktsskoleleder konkret og individuel stilling til, om der skal stilles krav om, at barnet optages/fortsætter i dagtilbud. Optag/fortsættelse i dagtilbud er således ikke længere en generel forudsætning for skolegangsudsættelse.
- Der skal være en skærpet opmærksomhed på sårbare og udsatte børn.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 89 40 37 77
Direkte telefon: 41 87 43 57

Direkte e-mail:
clari@aarhus.dk

Sag: EMN-2019-024385
Sagsbehandler:
Claudia Risbæk

¹ Dagtilbudslovens § 29 a (LBK nr. 55 af 17. januar 2024 [Dagtilbudsloven \(retsinformation.dk\)](https://retsinformation.dk) (Lovforslag nr. L 30 af 4. oktober 2023 (FT 2023-2024 - Lov om ændring af dagtilbudsloven (Bedre mulighed for udsat skolestart)).

Denne vejledning ophæver den tidligere udsendte vejledning til skoleledere og dagtilbudsledere om skolegangsudsættelse af 8. september 2021.

31. januar 2024
Side 2 af 6

2. Regler om skolegangsudsættelse

Efter folkeskoleloven indtræder undervisningspligten i det kalenderår, hvor barnet fylder 6 år. Et barn kan imidlertid få skolegangen udsat ét år og dermed optages i 0. klasse det følgende år, hvor barnet fylder 7 år (skolegangsudsættelse).

Efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke kan det således godkendes, at barnets undervisning udsættes ét år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling.² Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i dagtilbud (børnehave).³

Alle skolestartere – såvel børn, der forventes indskrevet i et alment skoletilbud som børn, der forventes indskrevet i et specialundervisningstilbud (specialklasse/specialscole), kan bevilges skolegangsudsættelse.

Ved den digitale skoleindskrivning orienteres forældre om proceduren for ansøgning om skolegangsudsættelse og orienteres om Børn og Unges behandling af deres personoplysninger.

3. Grundlaget for skolegangsudsættelse – vurdering af barnet

Efter dagtilbudsloven⁴ er dagtilbudsleder ansvarlig for, at der udarbejdes en vurdering af et kommende skolebarn optaget i dagtilbuddet⁵, hvis der er forhold relateret til barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse, der kan skabe tvivl om, hvorvidt barnet er klar til at begynde i skole ved undervisningspligtens indtræden. Vurderingen er til brug for distriktskoleleders afgørelse om skolegangsudsættelse.

Vurderingen skal også udarbejdes, hvis forældrene evt. henvender sig til kommende skoleleder eller kommunen/forvaltningen med ønske om skolegangsudsættelse, eller hvis forældrene direkte anmoder dagtilbudsleder herom. Vurderingen skal udarbejdes på baggrund af dialog med forældrene og lederen af den modtagende skole. Andre faglige vurderinger kan også indgå, f.eks. en pædagogisk psykologisk vurdering fra PPR, men det er dog ikke et krav.⁶

² Jf. folkeskolelovens § 34. Der er efter folkeskolelovens § 37 også mulighed for en tidlig start med optagelse i skolen som 5 år gammel.

³ Det af lovgiver anvendte ord "børnehave" defineres i denne sammenhæng som en kommunal eller privat daginstitution/dagtilbud, herunder puljeordninger på institutionslignende vilkår (Den private børnehave "Blæksprutten"). Private pasningsordninger er ikke omfattet af definitionen.

⁴ Dagtilbudslovens § 29 a (LBK nr. 55 af 17. januar 2024)

⁵ Private pasningsordninger er ikke omfattet af bestemmelsen i dagtilbudslovens § 29 a. Der skal således ikke udarbejdes vurdering af børn optaget i private pasningsordninger, hvis der er tvivl om, hvorvidt barnet er klar til at begynde i skole.

⁶ Det er ikke et krav, at der foreligger en PPV.

31. januar 2024
Side 3 af 6

3.1. Indhold af dagtilbudsleders vurdering

Vurderingen skal indeholde dagtilbudsleders pædagogiske vurdering af barnet og dagtilbuddets mulighed for at understøtte barnet i dagtilbuddet, forældrenes vurdering af barnet samt vurdering fra skoleleder på den modtagende skole om skolens muligheder for at understøtte barnet i skolen. Det er op til dagtilbudsleder at beslutte, hvordan vurderingen skal foregå i praksis, ligesom dagtilbudsleder kan beslutte formen for vurderingen. Der stilles således ikke krav om et særligt format. Der er dog notatpligt i forhold til vurderingen, som skal gemmes i barnets digitale mappe.

Vurderingen skal tage afsæt i dagtilbuddets brede kendskab til barnet fra barnets hverdag i dagtilbuddet og skal omhandle barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse med fokus på barnets ressourcer og udfordringer, der afvejes mod hinanden, herunder

- Hvordan nye udfordringer håndteres
- Evne til at fordybe sig være vedholdende og udsætte egne behov
- Hvordan barnet indgår i dagtilbuddets børnefællesskaber og i relationer med andre børn og voksne
- Hvordan barnet beder om hjælp, når der er behov
- Sproglige og kommunikative kompetencer

I vurderingen skal der ligeledes være fokus på dagtilbuddets læringsmiljø, herunder hvilke pædagogiske indsatser i dagtilbuddet en eventuel skolegangsudsættelse vil kunne give anledning til som grundlag for at understøtte barnets fortsatte trivsel, læring, udvikling og dannelse med henblik på at kunne begynde i skole.

Vurderingen af barnet skal udarbejdes i dialog med forældrene som bidrager med deres kendskab til barnet med afsæt i hjemmet og familielivet. Dagtilbudsleder beslutter i samarbejde med forældrene, hvordan dialogen skal foregå, f.eks. på et møde. Forældrene får derved også lejlighed til at drøfte og kommentere på dagtilbuddets vurdering af barnet.

Vurderingen vil også skulle udarbejdes i dialog med modtagende skoleleder⁷. Dialogen vil skulle omhandle mulighederne for at understøtte barnets fortsatte trivsel, læring, udvikling og dannelse enten i skolen eller i dagtilbuddet, hvis barnets skolestart udsættes med ét år. Dialogen med skoleleder kan f.eks. ske på et møde eller på anden måde, som skoleleder og dagtilbudsleder vurderer hensigtsmæssig.

⁷ Modtagende skole er enten distriktsskolen, en skole efter frit skolevalg eller alternativer til folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 2 – det kan således være den skole, som forventer at modtage barnet. Tilbagefaldsreglen er distriktsskolen.

31. januar 2024
Side 4 af 6

Der er ikke krav om, at der er enighed mellem dagtilbudsleder, forældre og modtagende skole om behovet for at udsætte barnets skolegang med ét år. Vurderingen af barnet vil skulle indgå som led i distriktsskoleleders afgørelse om skolegangsudsættelse af barnet. Se nedenfor pkt. 4 om skoleleders afgørelse og henstillingen fra Aarhus Byråd om at forældreønsker om skolegangsudsættelse så vidt muligt imødekommes.

4. Distriktsskoleleder træffer afgørelse om skolegangsudsættelse

I Aarhus Kommune er det skoleleder på barnets distriktsskole, der skal træffe afgørelse om skolegangsudsættelse af barnet. Skoleleder skal behandle hver anmodning om skolegangsudsættelse konkret og individuelt med inddragelse af de relevante oplysninger (se nedenfor).

Skolegangen kan udsættes, når det er begrundet i barnets udvikling – skoleleder skal således i henhold til folkeskoleloven vurdere barnets skoleparathed.

4.1. Stillingtagen til skoleparathed

Byrådet i Aarhus Kommune henstiller, at forældreønsker om skolegangsudsættelse som udgangspunkt imødekommes.

Forældrene kender deres barn bedst og forældrenes vurdering af deres barns skoleparathed indgår som et helt væsentligt og tungtvejende element i distriktsskoleleders afgørelse om barnets skoleparathed og forældreønsker om skolegangsudsættelse imødekommes derfor som udgangspunkt i Aarhus Kommune.

Når der ansøges om skolegangsudsættelse er det herefter skoleleders opgave at vurdere, om der er særlige forhold ved barnet, der gør, at skolegangsudsættelsen – trods forældrenes ønske og kommunens generelle imødekommenhed overfor forældreønsker om skolegangsudsættelse – alligevel skal vurderes som skoleparat. I skoleleders beslutningsgrundlag indgår vurderingen af barnet udarbejdet af dagtilbudsleder i dialog med forældre og modtagende skoleleder, jf. pkt. 3.

Passes barnet i hjemmet eller i en privat pasningsordning kan skoleleder om nødvendigt indhente oplysninger fra de ansvarlige voksne omkring barnet med forældrenes samtykke.

4.2. Stillingtagen til eventuel optagelse i dagtilbud

Skoleleder skal i hver enkelt sag ligeledes tage konkret og individuel stilling til, om der skal stilles krav om, at barnet optages i dagtilbud/fortsætter i dagtilbud som betingelse for skolegangsudsættelsen. Det er forældrene og lokalt man ved mest om barnet og skoleleder skal derfor i tæt dialog med forældrene og det dagtilbud, som har udarbejdet vurderingen af barnet, jf. pkt. 3/pasningstilbud, som barnet eventuelt er indskrevet i/de ansvarlige voksne

omkring barnet, vurdere hvad der imødekommer barnets tarv bedst i det år, hvor skolegangen udsættes.

31. januar 2024
Side 5 af 6

Skoleleder skal have skærpet opmærksomhed på sårbare og udsatte børn og deres behov for understøttelse, herunder særligt i de tilfælde, hvor barnet eventuelt ikke er indskrevet i et dagtilbud/pasningstilbud, og hvor skoleleder ikke stiller krav om optag i dagtilbud som betingelse for skolegangsudsættelsen. Skoleleder kan eventuelt i samråd med forældrene søge vejledning hos Sundhedsplejen eller PPR inden afgørelsen om skolegangsudsættelse af barnet træffes.

Plan for arbejdet med barnet ved fortsættelse/optag i dagtilbud

Hvis barnet allerede er optaget i et dagtilbud og skal fortsætte i dagtilbuddet under skolegangsudsættelsen (efter forældrenes ønske eller efter skoleleders bestemmelse som betingelse for skolegangsudsættelsen), indgår dagtilbudsleders vurdering af barnet, jf. pkt. 3, i det fortsatte arbejde i dagtilbuddet med henblik på at sikre, at det ekstra år i dagtilbuddet styrker barnets forudsætninger, så barnet opnår de bedste muligheder for en god skolestart.

Pædagogisk handleplan ved optag i dagtilbud som betingelse for skolegangsudsættelse

Hvis barnet på ansøgningstidspunktet for skolegangsudsættelsen ikke er optaget i et dagtilbud og skoleleder vil træffe beslutning om, at barnet skal optages i dagtilbud som betingelse for skolegangsudsættelsen, må dagtilbuddet, hvor barnet skal optages, i samråd med forældrene indhente de nødvendige oplysninger fra barnets pasningstilbud/de ansvarlige voksne omkring barnet til brug for udarbejdelsen af en pædagogisk handleplan for barnets ophold i dagtilbuddet med henblik på at sikre styrkelse af barnets forudsætning for en god skolestart. Den pædagogiske handleplan forelægges distriktskolelederen, som derefter træffer afgørelse om skolegangsudsættelse.

Afgørelsen om skolegangsudsættelse

Afgørelsen om skolegangsudsættelse er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Skoleleder skal derfor overholde forvaltningslovens krav i forbindelse med afgørelsen. Skoleleder skal således partshøre forældrene før afgørelsen træffes, og afgørelsen skal overholde forvaltningslovens krav til begrundelse og klagevejledning, hvis skoleleder ikke kan godkende skolegangsudsættelsen (afslag).⁸

Skoleleders afgørelse om skolegangsudsættelse kan ikke påklages til en administrativ klagemyndighed. Afgørelsen kan heller ikke behandles af byrådet.

⁸ Jf. forvaltningslovens § 19 (partshøring), §§ 22-24 (begrundelse) og § 25 (klagevejledning). [Forvaltningsloven \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk)

31. januar 2024

Side 6 af 6

Særligt om orlov fra dagtilbud for skolegangsudsatte børn

Hvis skoleleder som betingelse for skolegangsudsættelsen efter forudgående tæt dialog med forældrene har stillet krav om, at barnet optages eller fortsætter i dagtilbud, træffer Pladsanvisning og Elevadministration en konkret og individuel afgørelse om bevilling af orlov fra dagtilbuddet, hvis forældrene ansøger om dette. Eventuel bevilling af orlov skal således ses i sammenhæng med skoleleders begrundelse for krav om barnets optag/fortsættelse i dagtilbud.

Forældrenes ansøgning om orlov fra dagtilbuddet vedlægges den pædagogiske handleplan og udtalelse/vurdering fra dagtilbuddet samt skoleleders afgørelse om skolegangsudsættelse. PPR inddrages herefter og foretager en helhedsvurdering af forholdene omkring barnets udvikling, herunder aktuell status på de beskrevne mål i den pædagogiske handleplan. På denne baggrund træffer Pladsanvisning og Elevadministration afgørelse om bevilling af orlov fra dagtilbuddet.

Eventuelle forespørgsler vedrørende skolegangsudsættelser kan rettes til Pladsanvisning og Elevadministration, specialist Josefine Rasmussen, josra@aarhus.dk eller chefkonsulent Mia Lund Kristensen, mialk@aarhus.dk, eller PPR, specialkonsulent Claudia Risbæk, clari@aarhus.dk.

Bilag 2

28. december 2023

Side 1 af 1

Oversigt over antallet af skolegangsudsatte 2020-2023

Nedenfor ses tabel over udviklingen i antallet af skolegangsudsatte siden 2020:

- Skolegangsudsatte er fordelt på almenområdet og specialområdet (dagtilbud oprettet efter servicelovens § 32¹)
- Mulige skolestartere er en opsummering af de elever, der er startet i skole og skolegangsudsatte
- Index beskriver udviklingen af mulige skoleelever og skolegangsudsatte

	2020	2021	2022	2023
Skolegangsudsatte				
Almenområdet	208	183	249	277
§ 32 (specialdagtilbud)	5	2	3	9
Samlet	213	185	252	286
Antal mulige skolestartere				
Elever startet i 0. klasse	2.828	2.913	3.116	3.011
Skolegangsudsatte	213	185	252	286
Samlet	3.041	3.098	3.368	3.297
Index – mulige skoleelever	100,0	101,9	110,8	108,4
Index - skolegangsudsatte	100,0	86,9	118,3	134,3

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed

Aarhus Kommune

PPR Administration

Grøndalsvej 2

8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 43 57

Sag: EMN-2019-024385

Sagsbehandler:

Claudia Risbæk

¹ Serviceloven § 32 er pr. 1. januar 2023 ophævet. Indholdet fremgår nu af barnets lov § 82, som er indholdsmæssig identisk med den tidligere § 32 i serviceloven.

Punkt 3: Temadrøftelse for politiske udvalg om Unges mentale Sundhed og Trivsel (TN)

Tid: 20 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Jacob Nørmølle

Beslutningsmemo

1. februar 2024

Side 1 af 5

Emne **Temadrøftelse for politiske udvalg om unges mentale sundhed og trivsel**
Til Rådmandsmødet

Børn og Unge

Administration og Rådgivning
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Direktør Tanja Nyborg har sat forslaget på dagsorden med henblik på, at rådmanden drøfter og godkender temadrøftelse for Børn og Unge-udvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget d. 26. februar om Unges Mentale Sundhed og Trivsel.

De seneste måneder har der været afholdt en række involveringsaktiviteter med det formål at uddybe den viden, der er afdækket i problemforståelsen og de tre spor, der blev besluttet på byrådsmødet d. 30. august, samt pege i retning af fremtidig mission og prøvehandling i det videre arbejde med det vilde problem.

Formålet med den kommende temadrøftelse for de to politiske udvalg er, at få politisk mandat til at arbejde videre med etablering af et mission board og konkrete prøvehandling med udgangspunkt i den viden, der er indhentet i involveringsaktiviteterne.

På temadrøftelsen vil udvalgene have mulighed for at komme i dialog med unge, der kan uddybe og sætte ord på de tre fokusområder, som en fremtidig mission bør have særligt fokus på. Derudover vil temadrøftelsen blive tilrettelagt, så der er mulighed for politisk drøftelse af videre retning for arbejdet.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at:

1. Rådmanden godkender program for temadrøftelsen
2. Rådmanden godkender materialet, herunder
 - a. Forklæde til drøftelsen
 - b. Baggrundsnotat samt visuelt overblik
 - c. Oplæg til temadrøftelsen

Sekretariat-Rådhuset

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 84 92

Sag: EMN-2023-008078
Sagsbehandler:
Jacob Nørmølle

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Afvikling af temadrøftelsen

Temadrøftelsen afholdes mandag d. 26. februar fra kl. 14:00 til 16:00.

Temadrøftelsen afholdes som Børn og Unge-udvalgets fleksible møde, og Sundheds- og Omsorgsudvalget inviteres til at deltage. Sundheds- og omsorgsudvalget har tidligere ytret ønske om at følge arbejdet med det vilde problem. Det er samtidig aftalt mellem direktørerne i MSO og MBU, at der skal arbejdes på at etablere en fælles programledelse om unges mentale sundhed og trivsel, der favner både arbejdet med 'Ungepakken' og Det vilde problem om unges mentale sundhed og trivsel. Samtidig er MSO "2'er" på arbejdet med det vilde problem. Derfor er det vurderet hensigtsmæssigt også at inddrage Sundheds- og omsorgsudvalget i temadrøftelsen.

Følgende byrådsmedlemmer inviteres dermed til drøftelsen:

- Anette Poulsen (S)
- Eva Borchorst Mejnertz (S)
- Christian Budde (V)
- Henrik Arens (UFP)
- Hüseyin Arac (S)
- Jan Ravn Christensen (SF)
- Jasmine Søgaard (S)
- Katrine Vinther Nielsen (SF)
- Mahad Yussuf (RV)
- Mathilde Hjort Bressum (V)
- Mette Bjerre (SF)
- Peter Sporleder (KF)
- Sebastian Kaimsom (KF)
- Thomas Medom (SF)

Med temadrøftelsen er det ønsket at få en politisk kvalificering og prioritering af den videre retning for arbejdet, så der, med politisk legitimitet, efterfølgende kan arbejdes videre med etablering af et missionboard samt nærmere konkretisering af prøvehandling.

I den nærmere planlægning af temadrøftelsen er det forsøgt at prioritere to grundlæggende hensyn. For det første er der behov for at udvalgsmedlemmerne får en grundig forståelse for fokusområderne og indsigterne fra inddragelsesaktiviteterne. For det andet er der behov for at have en mere fortrolig politisk drøftelse, der kan skabe retning for det videre arbejde.

1. februar 2024

Side 2 af 5

Temadrøftelsen foreslås derfor afviklet som følgende:

1. februar 2024

Side 3 af 5

Tidspunkt	Indhold	Ansvarlig
Del 1: Uddybning af erfaringer fra involveringsaktiviteterne		
14:00-14:05	Velkomst og rammesætning af dagen	Tanja Nyborg/ Thomas Medom
14:05 – 14:15	1) Processen frem til nu og næste skridt 2) Præsentation af opsamling fra involveringsaktiviteterne	Projektledelsen
14:15 – 14:55	3 dialogrunder mellem unge og udvalgsmedlemmer, hvor fokusområder uddybes Der er en stand for hvert fokusområde, og der afvikles tre dialogrunder, så udvalgsmedlemmerne får indsigt i alle tre fokusområder. Hver stand er bemandet af en ung og en fra projektgruppen. Ved standen sætter den unge og medlem fra projektgruppen ord på, hvorfor det givne fokusområde er med, og de handlinger, vi drømmer om at kunne arbejde videre med.	Projektledelsen igangsætter processen
14:55 – 15:00	Pause De unge forlader mødet	
Del 2: Politisk drøftelse		
15:00 – 15:05	Rammesætning af drøftelsen	Projektledelsen
15:05 – 15:30	Gruppedrøftelser (2 eller 3 grupper) ud fra spørgsmålene: - Hvad blev jeg optaget af? - Hvad synes jeg er særligt vigtigt inden for fokusområderne? Gruppedrøftelserne indledes med at udvalgsmedlemmerne hver får 2 minutters indledende taletid, herefter er ordet frit	Projektledelsen faciliterer drøftelserne
15:30 – 15:50	Fælles drøftelse Indledes med at grupperne præsenterer deres drøftelser. Herefter fælles drøftelse ud fra spørgsmålene:	Tanja Nyborg er ordstyrer

	<ul style="list-style-type: none"> - Giver gruppedrøftelserne anledning til nye perspektiver i forhold til fokusområderne? - Mangler der nogle fokusområder eller nogle perspektiver inden for de beskrevne fokusområder? - Hvilke overvejelser gør I jer ift. prøvehandling? 	
15:50 – 16:00	Opsamling og afrunding af dagen	Tanja Nyborg/ Thomas Medom

1. februar 2024
Side 4 af 5

Temadrøftelsen afholdes i workshopzonen i Center for Innovation på Dokk1.

Bilag til temadrøftelsen

Som bilag til temadrøftelsen er der udarbejdet et notat, der samler op på de erfaringer, der er gjort i forbindelse involveringsaktiviteterne afholdt i efteråret og vinteren, samt mulige retninger for det videre arbejde. Notatet er vedlagt som bilag 1. Derudover er udviklet et visuelt overblik over fokusområderne (bilag 2).

Som det fremgår af bilag 1, er der beskrevet en mulig retning for det videre arbejde samt tre fokusområder, der er udarbejdet på baggrund af de tre spor godkendt af byrådet d. 30. august, herunder indledende overvejelser om prøvehandling samt koblinger til allerede besluttede initiativer.

De tre spor byrådet godkendte for det videre arbejde er:

- Spor 1: De unge mestrer livet
- Spor 2: Unges mentale sundhed og trivsel som et fælles anliggende
- Spor 3: Trivsel i skole og uddannelse

I efterårets arbejdet er det blevet tydeligt, at det besluttede spor 2: "Trivsel som et fælles anliggende" er den overordnede bevægelse, vi ønsker at sætte i gang med arbejdet om unges mentale sundhed og trivsel som et vildt problem. Derfor er sporet blevet en overordnet tilgang for det samlede arbejde. Den konkrete udmøntning af spor 2 er derfor den foreslåede oprettelse af et missionboard, hvor vi som kommune bliver en ligeværdig medspiller sammen med de unge selv, repræsentanter fra civilsamfund, uddannelsesinstitutioner mv. Med oprettelsen af missionboard gøres trivsel dermed til et fælles anliggende.

Spor 1 og 3 foreslås udmøntet gennem tre underliggende fokusområder. De tre fokusområder er:

- Livsmestring og handlekraft
- Frirum og fællesskaber
- Gentænk udkolingen og overgangen til ungdomsuddannelser

1. februar 2024
Side 5 af 5

I udarbejdelsen af fokusområderne, samt de underliggende handlinger, er det forsøgt at balancere mellem på den ene side behovet for og ønsket om handling nu, og på den anden side behovet for "vildt arbejde", der kræver mere langsigtede processer, samskabelse og mobilisering, for at nå frem til bæredygtige løsninger. Derfor peges der på flere forskellige typer mulige handlinger under de forskellige fokusområder.

I sammenhæng hermed er det også nødvendigt at pege på de mange øvrige indsatser og tiltag, der er igangsat. MBU samarbejder med MSB, MSO og MKB om at gennemgå eksisterende tilbud, hvilket er en bestilling fra Budget2024. Det fremadrettede arbejde med at definere de nærmere prøvehandlinger skal derfor foregå med blik for den viden, der findes her.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Udgifterne til workshoppen afholdes inden for det budget der er afsat til Børn og Unge-udvalgets aktiviteter.

5. Videre proces og kommunikation

Byrådets afholder temadrøftelse om arbejdet med de vilde problemer d. 6. marts. Det nærmere indhold for temadrøftelsen er stadig under udarbejdelse, men det formodes at udvalgenes temadrøftelse d. 26. februar vil klæde byrådsmedlemmerne godt på i forhold til byrådets temadrøftelse. Det forventes, at der på magistratsmødet d. 6. februar behandles indstilling om det nærmere indhold for temadrøftelsen. I samme indstilling lægges op til en drøftelse af den videre politiske proces for arbejdet med de vilde problemer i 2024.

Efter den politiske behandling i magistrat, udvalg og byråd arbejder projektgruppen videre med nedsættelse af missionboard og med nærmere at beskrive mission og prøvehandlinger. I dette arbejde mobiliseres unge og relevante aktører i at udvikle relevante prøvehandlinger inden for missionerne, herunder også med et blik for en god kobling til resten af organisationen i MBU og andre magistratsafdelinger.

Forklæde

1. februar 2024

Side 1 af 2

Temadrøftelse om unges mentale sundhed og trivsel

Til: Børn og Unge-udvalget og Sundheds- og omsorgsudvalget
Udvalgs møde: 26. februar 2024

Børn og Unge

Administration og Rådgivning
Aarhus Kommune

1. Baggrund

Byrådet har besluttet at arbejde med Unges mentale sundhed og trivsel som et af de seks vilde problemer, I august 2023 vedtog Byrådet byrådsindstillingen vedr. det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel, herunder den nuværende problemforståelse af det vilde problem, samt at der udvikles prøvehandlinger indenfor de tre spor:

- Spor 1: De unge mestrer livet
- Spor 2: Unges mentale sundhed og trivsel som et fælles anliggende
- Spor 3: Trivsel i skole og uddannelse

Som opfølgning på byrådsbeslutningen har projektgruppen fra september til januar 2024 afholdt en række involveringsaktiviteter med en bred række af aktører for at udfolde og konkretisere de tre spor og pege i retning af missioner og konturer af prøvehandlinger i det videre arbejde.

Temadrøftelsen har til formål at kvalificere og prioritere retningen for det videre fokus i arbejdet med unges mentale sundhed og trivsel som et vildt problem.

2. Forberedelse til mødet

Som bilag til temadrøftelsen er der udarbejdet et notat, der samler op på de erfaringer, der er gjort i forbindelse med involveringsaktiviteterne afholdt i efteråret og vinteren. Notatet er vedlagt som bilag 1. Derudover er udviklet et visuelt overblik over fokusområderne (bilag 2).

3. På mødet

På temadrøftelsen vil udvalgene have mulighed for at komme i dialog med unge, der kan uddybe og sætte ord på de forskellige fokusområder i arbejdet med det vilde problem. Derudover vil temadrøftelsen blive tilrettelagt, så der er mulighed for politisk drøftelse af videre retning for arbejdet.

4. Videre proces

Byrådets afholder temadrøftelse om arbejdet med de vilde problemer d. 6. marts. Magistraten samler op efter byrådets temadrøftelse og beslutter den detaljerede politiske proces for 2024.

Efter den politiske behandling i magistrat, udvalg og byråd, arbejder projektgruppen videre med det vilde problem ud fra de besluttede retninger.

Sekretariat-Rådhuset

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 85 84 92

Sag: EMN-2023-008078

Sagsbehandler:
Jacob Nørmølle

Bilag

- *Bilag 1: Baggrundsnotat*
- *Bilag 2: Visuelt overblik over fokusområderne*

1. februar 2024
Side 2 af 2

Bilag 1: Næste skridt i arbejdet med det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel

1. februar 2024
Side 1 af 9

Baggrund

Byrådet besluttede med Budget 2023 at arbejde med Unges mentale sundhed og trivsel som et af de seks vilde problemer. Mange unge har det godt. De har gode venner og tager del i sunde fællesskaber. De ser muligheder og tror på en spændende fremtid.

Samtidig viser flere undersøgelser en stigning i antallet af unge, der oplever mistrivsel. I Region Midtjylland er andelen af unge, der rapporterer, at de ikke oplever god trivsel og livskvalitet fordoblet i perioden fra 2013 til 2021 fra 15 til 30 % (Defactum 2021).

Stigningen i mistrivsel blandt unge er et problem – ikke mindst for de unge selv, men det skaber også et pres på psykiatrien, i skole- og uddannelsessystemet, på arbejdsmarkedet og i familierne.

Problemforståelse

Der findes ikke enkle forklaringer på, hvorfor vi ser stigende mistrivsel blandt unge. I arbejdet med at forstå hvad der driver problemet og hvilke nye veje, vi kan gå, har projektledelsen involveret og været i dialog med omkring 200 unge, forskere og aktører, der hver dag gør en forskel for at fremme unges trivsel i praksis. Derudover har der været en kortlægning af forskning og projekter relateret til emnet. Baseret på data fra inddragelsesaktiviteter, forskning og faglige input arbejder vi ud fra, at de primære mekanismer, som vi skal skubbe til, hvis vi skal vende den negative udvikling i unges trivsel, er:

- Acceleration
- Præstation
- Psykologisering

Derudover har vi en opmærksomhed på, at de unges digitale liv, samfundsdiskursen om unge, som mange unge oplever som unuanceret og polariserende, samt pressede voksne i høj grad også er med til at forstærke problemet.

Opbakning til at arbejde videre med 3 spor

I august 2023 vedtog Byrådet byrådsindstillingen vedr. det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel, herunder den nuværende problemforståelse af det vilde problem, samt at der udvikles prøvehandling indenfor de tre spor:

BØRN OG UNGE
Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

Sekretariat-Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 41 87 29 30

Sagsbehandler:
Marie Herborg Krogh
Sofie Holst Bundgaard
Jacob Nørmølle

1. februar 2024
Side 2 af 9

- Spor 1: De unge mestrer livet
- Spor 2: Unges mentale sundhed og trivsel som et fælles anliggende
- Spor 3: Trivsel i skole og uddannelse

Fra spor til missioner og mulige prøvehandlinger

Som opfølgning på byrådsbeslutningen har projektgruppen fra september til januar 2024 afholdt en række involveringsaktiviteter med unge i alderen 15-25 år, ngo'er, kultur- og erhvervsliv samt uddannelsesinstitutioner for at udfolde og konkretisere de tre spor og pege i retning af missioner og konturer af prøvehandlinger, vi kunne drømme om at arbejde videre med.

Missioner skal skabes af de aktører, der skal handle og skal fokusere på det, de brænder for. Missionerne skal bruges til at sætte retning og hjælpe os til at prioritere, for vi kan ikke løse det hele på en gang.

Derfor har vi i efterårets arbejde haft fokus på at finde frem til, hvad de unge og alle de aktører, der arbejder med unge, finder vigtigt med afsæt i de tre spor. Denne opsamling er tro mod de input, vi har samlet sammen.

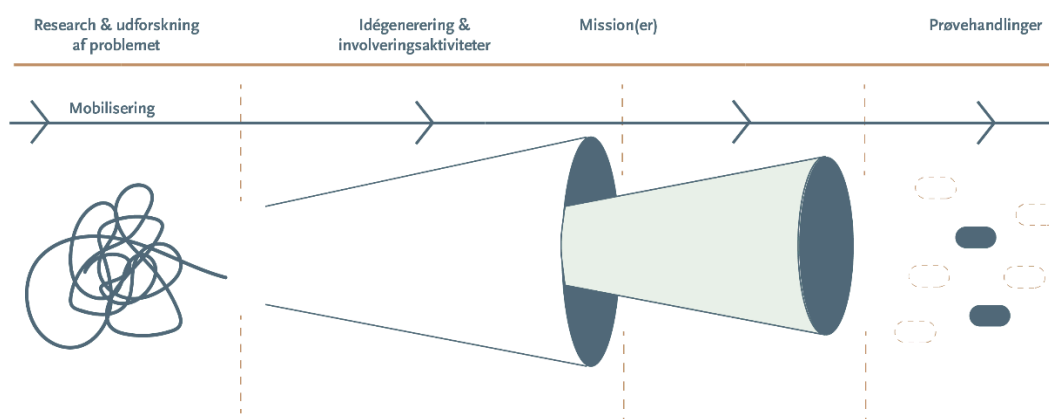

Illustration: Procesoverblik for arbejdet i 2023 og 2024

Mulig retning for det videre arbejde

For at skabe et grundlag for at sætte retning for det videre arbejde, har vi i involveringsaktiviteterne bedt deltagerne pege på en overgang i ungdomslivet, som de finder det særligt vigtigt at sætte fokus på.

Når vi ser på tværs af de overgange, der er blevet peget på og arbejdet med i de afholdte workshops, ser vi, at:

- 30 ud af 50 deltagere har valgt overgangen "fra folkeskolen til?" Hvilken vej skal jeg gå"? De peger på, at der er mange valg i denne overgang og stor usikkerhed om uddannelsesvalg fylder. Derudover peger mange på, at strukturer og rammer i udskolingen f.eks. karakterer, prøveformer mv. fremmer acceleration og præstation.
- 20 ud af 50 deltagere har valgt overgangen "Sabbatår? Hvilken vej skal jeg gå?". For flere af deltagerne var udfordringerne til denne overgang knyttet til usikkerhed om at flytte hjemmefra og behovet for at etablere nye vennegrupper.

1.februar 2024
Side 3 af 9

Begge overgange er vigtige at sætte fokus på.

Vi vil dog anbefale, at det videre arbejde med det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel primært fokuserer på unge i udskolingen og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse, fordi det er en overgang, vi som kommune har mulighed for aktivt at påvirke. Derudover viser data, at der kan være en sammenhæng mellem livstilfredshed i folkeskolen og trivsel på ungdomsuddannelsen. 13 % af de unge med lav livstilfredshed i folkeskolen var i stor risiko for depression eller stress på ungdomsuddannelsen efterfølgende (Aarhus Kommunale Sundhedsmåling 2020/2021 og Ungeprofilen i Aarhus Kommune 2021/2022). Derudover er der sket en stigning i andelen af unge, som hverken er i gang med en uddannelse eller i arbejde. 1. oktober 2023 var der 43.000 unge mellem 15 og 24 år, som ikke havde tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet (Styrelsen for It og Læring). Det er altså en overgang, der har stor betydning for de unges trivsel og livstilfredshed videre gennem livet.

Governance og fokusområder i en fremtidig mission

I efterårets arbejdet er det blevet tydeligt, at det besluttede spor 2: "Trivsel som et fælles anliggende" er den overordnede bevægelse, vi ønsker at sætte i gang med arbejdet om unges mentale sundhed og trivsel som et vildt problem. Derfor er sporet blevet en overordnet tilgang for det samlede arbejde. Den konkrete udmøntning af spor 2 er derfor den foreslåede oprettelse af et missionboard, hvor vi som kommune bliver en ligeværdig medspiller sammen med de unge selv, repræsentanter fra civilsamfund, uddannelsesinstitutioner mv. Med oprettelsen af missionboard gøres trivsel dermed til et fælles anliggende.

Vi forestiller os, at et mission board skal have en afgørende rolle i beslutningerne om, hvad vi skal prøve af og arbejde med for at modvirke tendensen med stigende mistrivsel blandt unge. Mission boardet skal også være med til at navngive missionen. Mission boardet vil blive samlet med afsæt i, hvad der er politisk mandat til at prioritere fremadrettet.

Spør 1 og 3 foreslås udmøntet gennem tre underliggende fokusområder. De tre fokusområder er:

- Livsmestring og handlekraft
- Frirum og fællesskaber
- Gentænk udskolingen og overgangen til ungdomsuddannelser

1.februar 2024
Side 4 af 9

Det er tre fokusområder en fremtidig mission bør arbejde med at udvikle prøvehandlinger indenfor.

I det følgende vil de tre fokusområder blive præsenteret. Under hvert fokusområde præsenteres citater fra unge, der sætter ord på fokusområdernes betydning. Derefter uddybes fokusområdet, hernæst tiltag, der allerede er i gang, og som det vilde problem med fordel kan lære af og til slut mulige handlinger, vi drømmer om at arbejde videre med. For at konkretisere de mulige handlinger vil det dog kræve mere samskabelse og mobilisering for at nå frem til bæredygtige løsninger. Se bilag 2 for visuelt overblik over fokusområder, eksisterende tiltag samt mulige handlinger.

Spør 1: De unge mestrer livet

Fokusområde: Livsmestring og handlekompetence:

Hvad siger de unge selv?

"Jeg håber, at jeg i fremtiden tør dele, hvordan jeg egentlig har det. At det ikke er et tabu at have det skidt i en periode. Det skal være normalt at række ud efter hjælp" (16-årig kvinde)

"Det er vigtigt med hurtig hjælp, og at de voksne har tid" (Ung mand, 19 år)

Uddybning af fokusområdet

- De unge efterspørger viden om mental sundhed og trivsel og efterspørger redskaber til at klare sig igennem svære perioder.
- De unge efterspørger viden og kommunikation om, hvor de kan få hjælp eller finde hjælp til en ven, der har brug for støtte.
- De unge efterspørger information om hjælp og støtte på de kanaler, de er på.
- De unge peger på betydningen af de nære relationer som forældre, søskende og venner, og at der er brug for, at de ved, hvordan de kan være en støtte.
- De unge peger på, at det er et problem, at de voksne omkring dem er pressede på tid og overskud til nærvær.

- Flere involverede peger på, at der brug for et sikkerhedsnet, der kan gribe dem, der har behov for hjælp hurtigt. Problemer kan hurtigt vokse sig store, hvis der ikke handles på dem i tide.
- De unge peger på, at der er brug for at mindske barrierer for at række ud efter hjælp (aftabuisering).
- De unge ønsker at bidrage med ærlige fortællinger om, hvad der fylder i et ungdomsliv og herigennem nedbryde tabuer og mindske præstationspres over ønsket om det perfekte liv.
- De unge drømmer om at få mere indflydelse på de rammer og beslutninger, der vedrører dem.

1.februar 2024
Side 5 af 9

Tiltag, det vilde problem kan lære af:

- Fri-” gruppeforløb unge med angst
- NOBE
- Seksuel sundhed. Dialogbaseret seksualundervisning og pop-up tilbud
- Trivselsgrupper i regi af Ungepakken
- Mentorindsatsen i UngiAarhus (Ung til Ung)
- Trivselsforløb i Ungdomsskolen(By-dækkende indsats med fokus på trivsel og robusthed)
- MOVE i Børn og Unge

Handlinger, vi drømmer om at arbejde videre med:

- Udbredelse og styrkelse af kendskab til tilbud gennem ungeforankret kommunikation
- Hjælp til selvhjælp og i de nære relationer
- Sparring og mentorordning som støtte f.eks. i form af brobygning mellem f.eks. studerende fra f.eks. psykologi, pædagog-, lærer- og socialrådgiveruddannelsen og unge i udkolingen og i overgangen til en ungdomsuddannelse inspireret af tilgangen i Social Sundhed
- Strukturelle ændringer i de voksnes arbejdsliv, så der kan skabes en bedre balance imellem livsfaser, arbejdsliv og privatliv.

Fokusområde: Frirum og fællesskaber

1. februar 2024

Side 6 af 9

Hvad siger de unge selv?

"Jeg savner fællesskaber, hvor der er plads til at tale om følelser og være den, jeg er" (Ung kvinde 16 år)

"Den store udfordring er at få unge, der står udenfor, med ind i fællesskaberne. Det er helt tilfældigt, at jeg kom ind i fællesskabet her på UKH. Det ville jeg ønske, at flere blev en del af!" (ung mand, 25 år)

"Hvorfor har vi ikke mere fokus på at skabe møder på tværs af generationer og lære af hinandens livserfaringer? Hvordan kan vi være der mere for hinanden?" (Ung kvinde, 21 år)

Uddybning af fokusområdet

- De unge lægger vægt på betydningen af positive fællesskaber. Positive fællesskaber er en vigtig faktor for de unges trivsel og helt afgørende for det gode ungdomsliv.
- De unge efterspørger at gøre noget aktivt, gøre noget sammen og gøre noget meningsfuldt sammen med andre.
- De unge efterspørger præstationsfrie fællesskaber, hvor man kan være den man er, og hvor man bliver set og hørt.
- Mange unge lægger vægt på betydningen af, at fællesskaberne er faciliterede – altså, at der er nogen, der tager hånd om, at de opstår, og at man som ung kan finde vej ind i et fællesskab.
- Flere unge peger på, at det er vigtigt med fokus på fællesskaberne i overgange af ungdomslivet, hvor man står i et skifte, eller hvor man ikke er knyttet til et fast holdepunkt i sin hverdag.

Tiltag, det vilde problem kan lære af:

- Brede Børnefællesskaber
- Ungepakken, herunder Frirumspuljen, Ungepanel mv.
- Bevæg dig for livet
- Social Sundhed
- Food Maker

Handlinger, vi drømmer om at arbejde videre med:

- Fællesskaber på tværs af generationer
- Eksperimentere med at skabe faciliterede og præstationsfrie fællesskaber
- Nye veje til at få flere med ind i fællesskaber f.eks. ved at udforske potentialet med brobyggerne i Social Sundhed eller gennem frivillige aktiviteter på uddannelsesinstitutioner f.eks. Food Maker

Spør 3: Trivsel i skole og uddannelse

1. februar 2024

Side 7 af 9

Unge trivsel og udvikling må ses i relation til de institutionelle sammenhænge, de er en del af. Hvis vi skal påvirke mekanismerne acceleration og præstation, som primært er relateret til skole- og uddannelsessystemet, er det vigtigt at prioritere et fokus her. I efterårets involveringsaktiviteter er det særligt udskolingen og valget af ungdomsuddannelse, der er blevet peget på som institutionelle sammenhænge, der med fordel kunne få et fokus fremadrettet.

Fokusområde: Gentænk udskolingen og overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelser

Hvad siger de unge selv?

"Jeg drømmer om nye måder at lære på, fællesskaber på tværs, morgenmad, motion, projekter og arrangementer. Hvad nu hvis skolen var en "menneskedanner", og vi fik bredere kompetencer – personligt, socialt" (Ung mand, 15 år)

"Tænk hvis vi kunne være med til at bestemme, hvordan vores skole skulle se ud. Hvis det var hjemligt" (Ung kvinde 15 år)

"Der er mange valg, der skal træffes om fremtiden. Jeg håber, at det i fremtiden bliver nemmere at tale om, at man ikke ved, hvad man vil, og at man bliver vejledt og støttet mere i at træffe et godt valg" (Ung mand, 15 år)

Uddybning af fokusområdet:

- De unge efterspørger nye former for feedback med fokus på mundtlig overlevering.
- De unge efterspørger kreativ tænkning og problemløsning og en indretning, der understøtter fordybelse og gruppearbejde.
- De unge efterspørger styrkelse af fællesskaber på tværs af årgange, styrkelse af personlige og sociale kompetencer.
- De unge efterspørger mere vejledning om uddannelsesvalg og hjælp til at træffe fremtidsvalg.
- De unge efterspørger mere indsigt i, hvordan arbejdsliv kan se ud. Flere besøg ud af huset, afprøvning af jobs, flere praktikker mv.
- De efterspørger mere tid fra de nære voksne.
- De unge efterspørger buddy-ordninger med pensionister.
- De unge efterspørger "off-boarding" i tomrummet, når grundskolen stopper og en ny ungdomsuddannelse starter.

Tiltag, det vilde problem kan lære af:

- Den nye skole i Gellerup
- Opfølgende samtaler i udskoling
- Trivselssamtaler på udvalgte ungdomsuddannelser
- Ebbefos fonden og trivselsprojekter
- Oplæg/temamøder målrettet forældre og de unge selv
- Kommunal 10. klasse (Vestergård10, Future10 – TECH, Eud10)
- Udsyn mod arbejdsliv
- Erhvervsplaymaker-indsatsen
- HPX – En attraktiv og praksisfaglig ungdomsuddannelse

1.februar 2024

Side 8 af 9

Handlinger, vi drømmer om at arbejde videre med:

- Nytænkning indenfor eksisterende folkeskolelovgivning
 - o Nye former for feedback
 - o Styrket samarbejde mellem erhvervsliv og skole
 - o Elevindflydelse
 - o Personlige kompetencer

- Interessevaretagelse nationalt for at fremme strukturer som mindsker præstation og acceleration
 - o Prøveformer og prøvetryk
 - o Frisættelse
 - o En fleksibel skole

Næste skridt

1.februar 2024
Side 9 af 9

D.26. februar 2024 har Børn- og Ungeudvalget samt Sundhed og Omsorgsudvalget en temadrøftelse om næste skridt i arbejdet med det vilde problem 'unges mentale sundhed og trivsel'.

Byrådet afholder temadrøftelse om arbejdet med de vilde problemer d. 6. marts 2024. Det nærmere indhold for temadrøftelsen kendes endnu ikke.

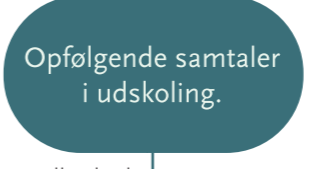
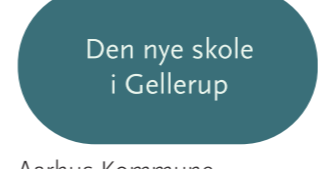
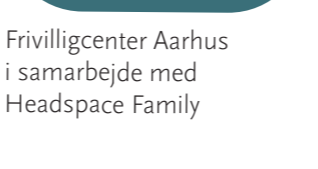
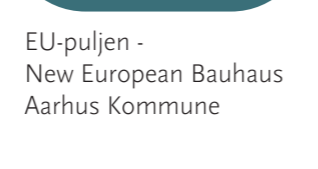
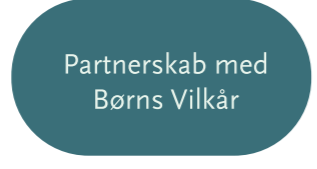
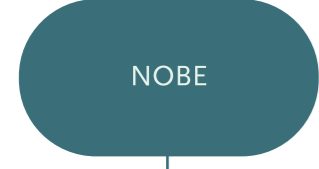
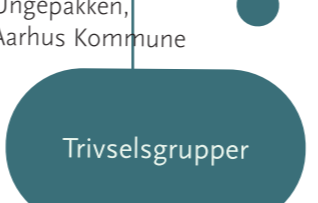
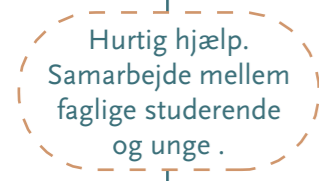
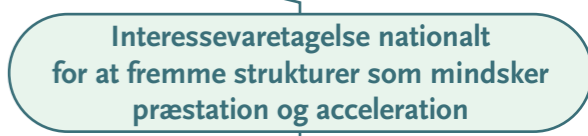
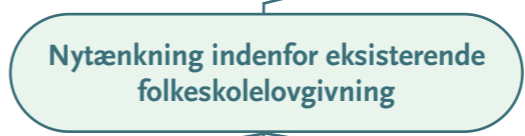
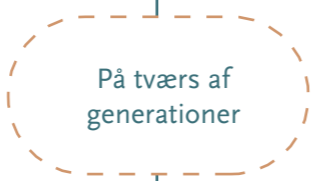
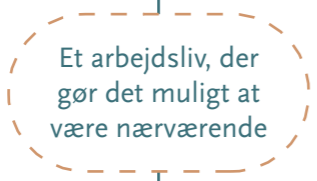
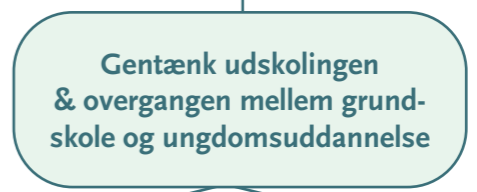
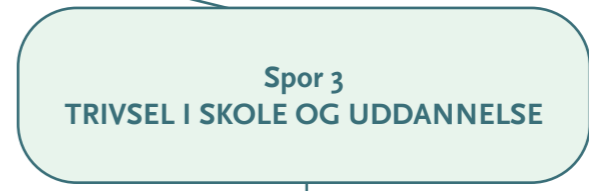
Efter den politiske behandling arbejder projektgruppen videre med nedsættelse af missionboard og nærmere at beskrive mission og prøvehandlinger. I dette arbejde mobiliseres unge og relevante aktører.

UNGES MENTALE SUNDHED & TRIVSEL SOM ET FÆLLES ANLIGGENDE

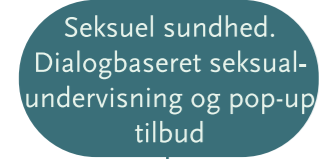
Eksisterende projekter vi følger
 Projektudvikling

FØKUSOMRÅDER

HANDLINGER

Folkesundhed Aarhus

Civilsamfundsaktører

Aarhus Kommune

Sundhedsplejen

Ungekontakten Sundhedsplejen

Ungekontakten Sundhedsplejen

Ungekontakten Sundhedsplejen

Temadrøftelse for Børn og Unge-udvalget og Sundhed og Omsorgsudvalget: Næste skridt i arbejdet med det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel

D.26. februar 2024

byde

Formålet med temadrøftelsen

At kvalificere og prioritere retningen for det videre fokus i arbejdet med unges mentale sundhed og trivsel som et vildt problem.

Program

Del 1: Uddybning af erfaringer fra involveringsaktiviteterne

- 14.00: Velkomst og rammesætning af dagen
- 14.05: Processen frem til nu og næste skridt og præsentation opsamling fra involveringsaktiviteterne
- 14.15: Dialogrunder mellem unge og udvalgsmedlemmer om de tre fokusområder
- 14.55: Pause

Del 2: Politisk drøftelse

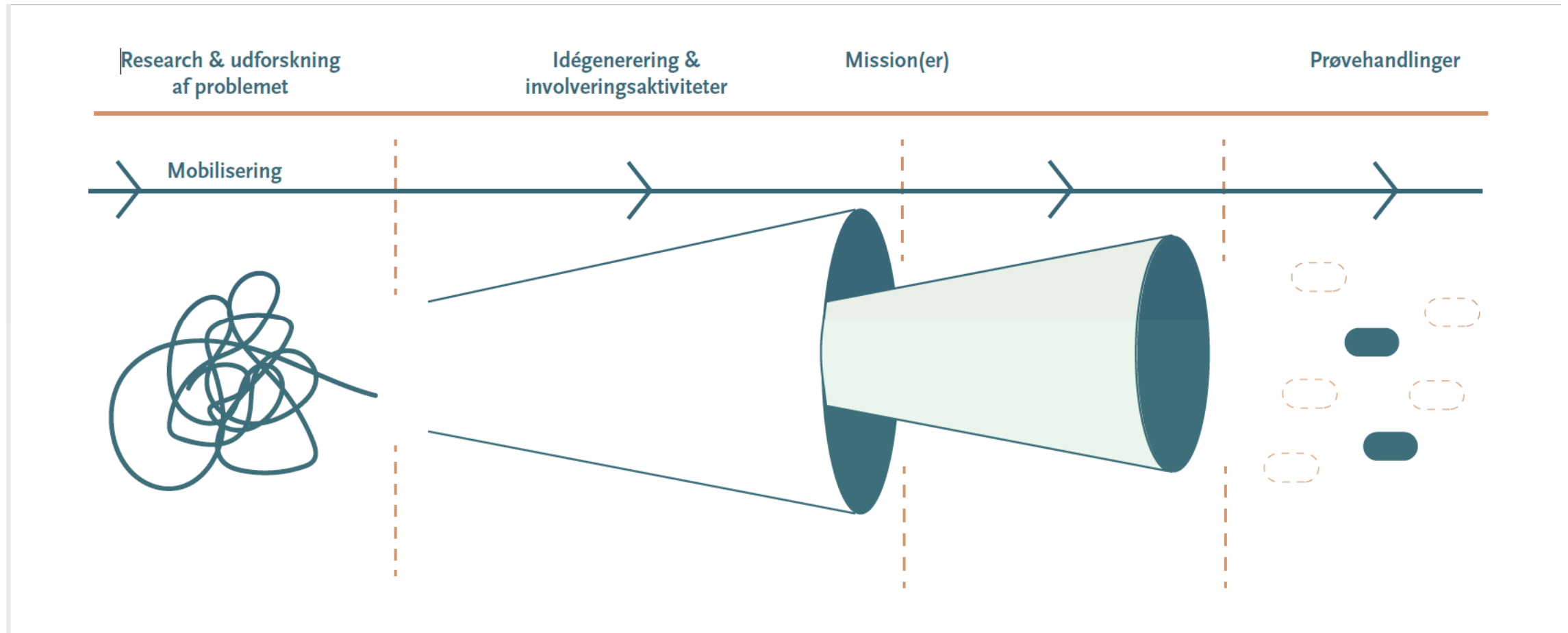
- 15.00: Gruppedrøftelser om de tre fokusområder og opmærksomheder fra dialogrunderne
- 15.30: Fælles drøftelse med fokus på, hvad der er særligt vigtigt at fokusere på fremadrettet
- 15.50: Opsamling og afrunding af dagen
- 16.00: Slut

Vi ser en markant stigning i antallet af unge, der oplever at mistrives

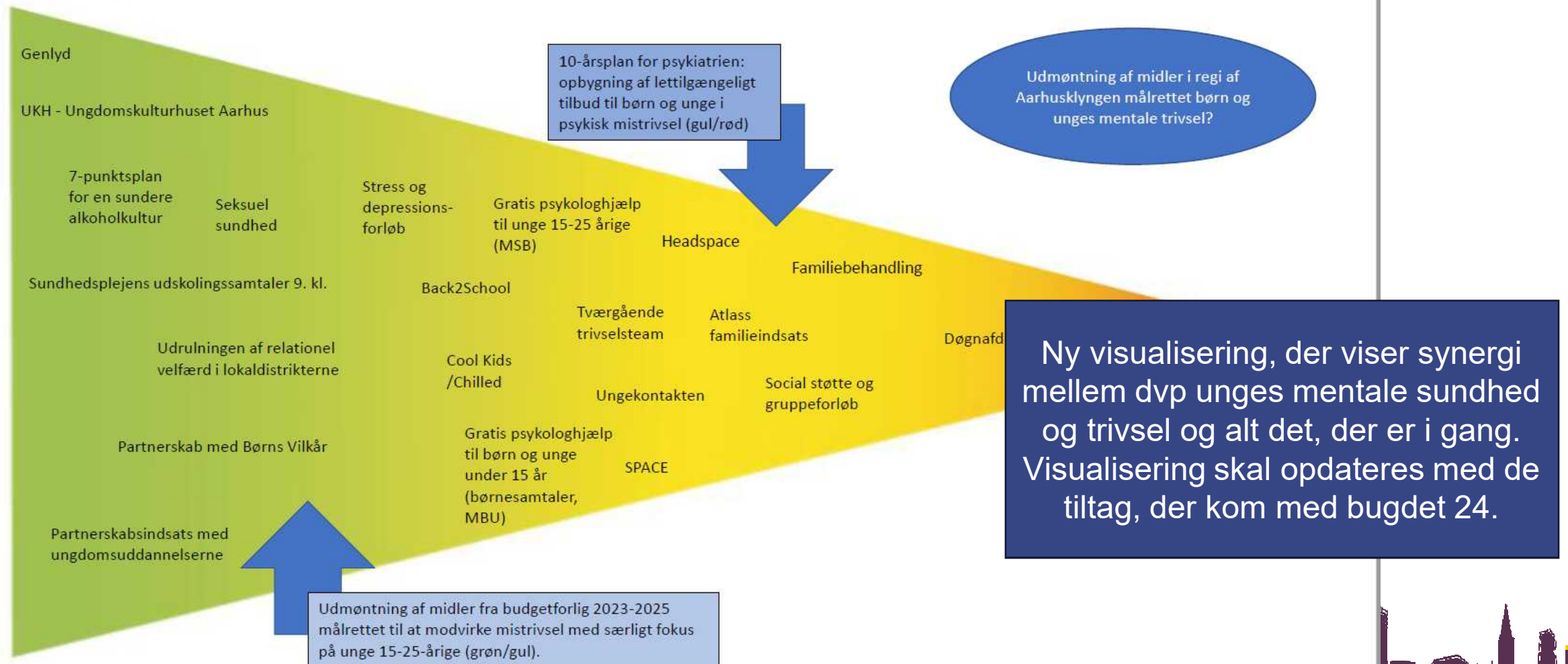

Fra problemforståelse til mission(er) og prøvehandlinger

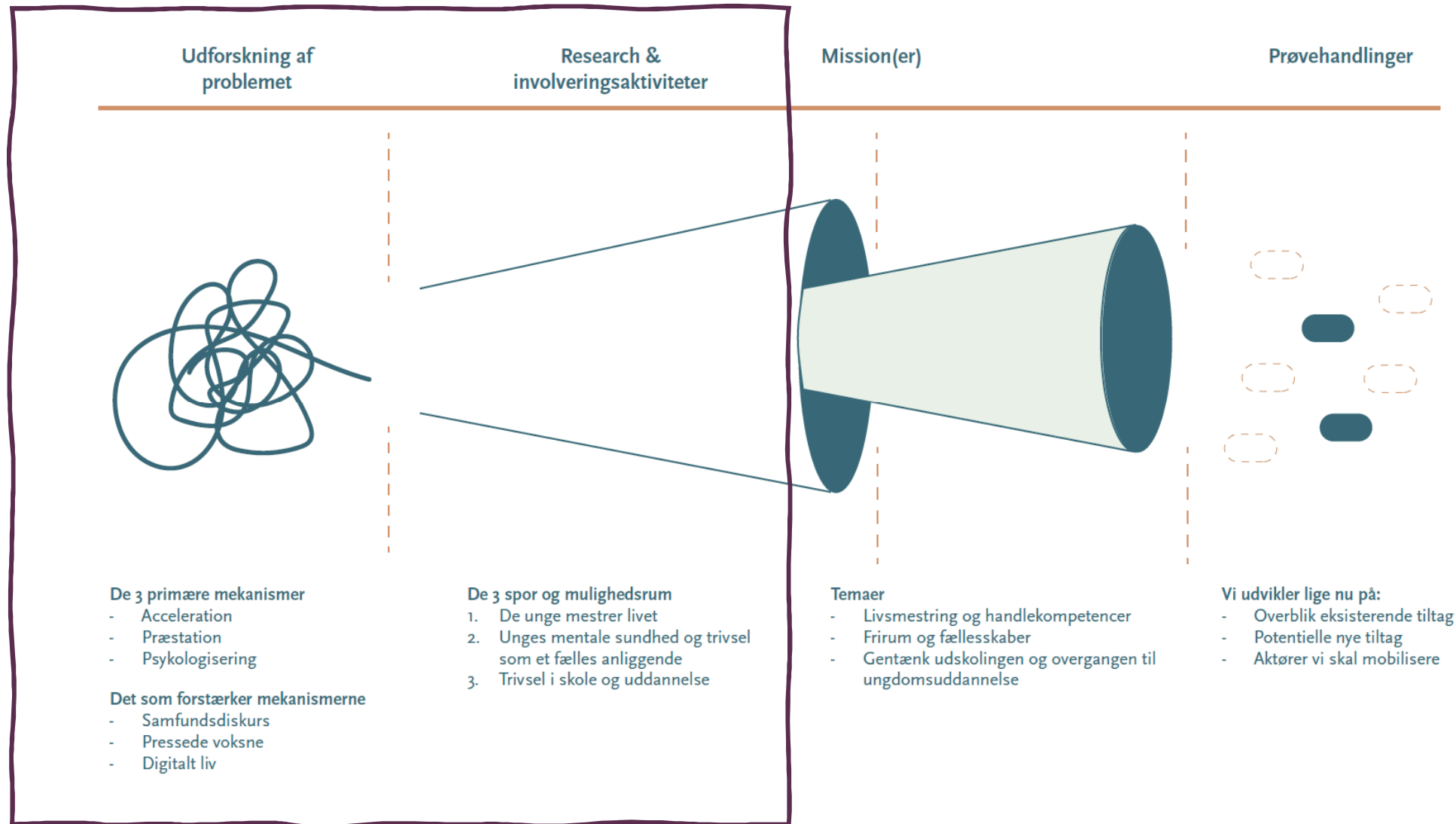

Vi gør allerede rigtig meget, og det har vi blik for og bygger videre på

Udsnit af nuværende samt kommende indsatser i Aarhus Kommune for børn og unge i psykisk mistrivsel
- Forebyggelsestrekanten

Byrådsbeslutning i august 2023

Mulig retning fremadrettet

- Afgrænsning af fokus: Unge i udskolingen og overgangen til ungdomsuddannelser
- Spor 2: Trivsel som et fælles anliggende
 - Overordnet tema og tilgang
 - Udmøntes gennem missionboard
- Spor 1: De unge mestrer livet
 - Fokusområde: Livsmestring og handlekraft
 - Fokusområde: Frirum og fællesskaber
- Spor 3: Trivsel i skole og uddannelse
 - Fokusområde: Fokusområde: Gentænk udskolingen og overgangen til ungdomsuddannelser

Program

Del 1: Uddybning af erfaringer fra involveringsaktiviteterne

- 14.00: Velkomst og rammesætning af dagen
- 14.05: Processen frem til nu og næste skridt og præsentation opsamling fra involveringsaktiviteterne
- 14.15: Dialogrunder mellem unge og udvalgsmedlemmer om de tre fokusområder
- 14.55: Pause

Del 2: Politisk drøftelse

- 15.00: Gruppedrøftelser om de tre fokusområder og opmærksomheder fra dialogrunderne
- 15.30: Fælles drøftelse med fokus på, hvad der er særligt vigtigt at fokusere på fremadrettet
- 15.50: Opsamling og afrunding af dagen
- 16.00: Slut

Dialogrunder om de tre fokusområder

Ramme:

- 3 stande
- 12 minutter ved hver stand

Proces ved hver stand:

- Kort uddybning af fokusområdet med de unges ord
- Konkrete billeder på, hvad vi kunne drømme om at arbejde videre med
- Dialog mellem politikere og unge

Når klokken ringer, går I videre til næste stand

Pause kl. 14:55-15.00

Gruppedrøftelser om de tre fokusområder og opmærksomheder fra dialogrunderne

Proces:

Et udvalgsmedlem ad gangen (2 minutter):

- Hvad blev jeg optaget af?
- Hvad synes jeg er særligt vigtigt inden for fokusområderne?

Herefter er ordet frit.

Der vælges én, der kan dele hovedpointer fra gruppedrøftelsen i den fælles drøftelse.

Fælles drøftelse

- Hver gruppe præsenterer hovedpointer fra gruppedrøftelsen
- Herefter fælles drøftelse ud fra spørgsmålene:
 - Giver gruppedrøftelserne anledning til nye perspektiver i forhold til fokusområderne?
 - Mangler der nogle fokusområder eller nogle perspektiver inden for de beskrevne fokusområder?
 - Hvilke overvejelser gør I jer ift. prøvehandling?

Program

Del 1: Uddybning af erfaringer fra involveringsaktiviteterne

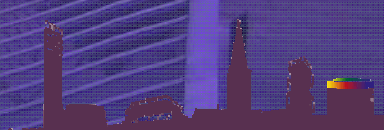
- 14.00: Velkomst og rammesætning af dagen
- 14.05: Processen frem til nu og næste skridt og præsentation opsamling fra involveringsaktiviteterne
- 14.15: Dialogrunder mellem unge og udvalgsmedlemmer om de tre fokusområder
- 14.55: Pause

Del 2: Politisk drøftelse

- 15.00: Gruppedrøftelser om de tre fokusområder og opmærksomheder fra dialogrunderne
- 15.30: Fælles drøftelse med fokus på, hvad der er særligt vigtigt at fokusere på fremadrettet
- 15.50: Opsamling og afrunding af dagen

Tak for i dag

Punkt 4: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 7. februar 2024

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Referat fra udvalgsmødet den 24. januar 2024
3. Reduceret åbningstid i SFO mandag eftermiddag
4. Opfølgning på KL Topmøde
5. Studietur 2024
6. Skriftlige orienteringer
7. Sager på vej
8. Evt.

Punkt 5: Evt.